

SHERLOCK HOLMES
A BOHOVÉ VÁLKY

JAMES LOVEGROVE

SHERLOCK HOLMES A BOHOVÉ VÁLKY

přeložil Marek Čtrnáct

VENDETA

Copyright © 2014 James Lovegrove
published by arrangement with Titan Publishing Group Ltd.

*Všetchna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Marek Čtrnáct, 2026
Cover © Martin Kopecký, 2026
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2026

ISBN 978-80-277-4359-9

V roce 1903 Sherlock Holmes opustil svou praxi konzultujícího detektiva a vytratil se z Londýna do jedné vesnice v Sussexu poblíž Eastbournských útesů. Měl v úmyslu vést tichý život, chovat včely a psát monografie na jakékoli eklektické téma, které ho právě napadne.

Tohoto cíle se mu z větší části podařilo dosáhnout. Až do své smrti vedl klidný život a složité a někdy i nebezpečné intriky, do kterých býval tak často zapleten, a s ním i já, ho příliš netrápily.

Občas se však stalo, že byl Holmes nucen své úly a svůj klid opustit a opět jednou se vrhnout do víru událostí. Dva takové případy jsem zaznamenal pod názvy „Lví hřívá“ a „Poslední poklona“. Zde, na stránkách, které následují, je další z nich.

Mám v úmyslu umístit tento rukopis do plechové schránky v trezorech Cox & Co. v Charing Cross, stejně, jako jsem to učinil s tolika dalšími. Současný vedoucí této banky, bystrý, schopný Velšan jménem Llewellyn, si navykl obracet oči v sloup pokaždé, když přijdu do jeho kanceláře s novým stohem papíru, který chci svěřit do jeho péče. „Další z těch vašich kronik Sherlocka Holmese, kterou si nikdo nepřečte, doktore Watsone,“ vzdychá. „Je taková škoda upírat vašim věrným čtenářům další zábavu.“

Pro něj a pro mnoho dalších to možná je zábava, ale pro nás ty případy, které jsme s Holmesem vyšetřovali, zábavou rozhodně nebyly. Byly to vážné a někdy i smrtící záležitosti. Často jsme měli štěstí, pokud jsme vyvázli živí nebo, když se to tak vezme, přičetní.

V tomto konkrétním případě se zdráhám toto vyprávění zjemnit, aby ho bylo možné publikovat ve *Strandu* či jinde, a to z toho důvodu, že se dotýká událostí, jež jsou stále ještě v živé paměti veřejnosti. Je to pouhých pět let od chvíle, kdy příměří ukončilo tu katastrofu v Evropě, takzvanou „Velkou válku“. Ukončení válečného stavu

přineslo možná na kontinent mír, ale srdce i mysl britské veřejnosti jsou stále neklidné. Viděli jsme vraždění v bezprecedentním měřítku, miliony mrtvých, celou zdecimovanou generaci, a psychologické rány, které to nám všem způsobilo, se stále ještě nezahojily, stejně jako rány fyzické, jež i nadále ztrpčují životy bezpočtu veteránů.

Tento případ, který jsem nazval *Bohové války*, se, jak naznačuje už jeho název, vztahuje přímo k tomuto konfliktu. Události na těchto stránkách se odehrály koncem roku 1913, kdy už se nad Evropou stahovala bouřková mračna a, jak o rok později řekl sám Holmes, vál hrozivý „východní vítr“, vítr „ledový a dravý“, pod jehož dechem „mnozí z nás klesnou“.

Možná je ještě příliš brzy na to, abych se k tomuto tématu vracel, a rozhodně by v současné době nebylo prozíravé odhalit, že v Anglii byli i tací, které představa války ani zdaleka neodpuzovala – naopak, dychtivě ji očekávali.

MUDr. John H. Watson (v. v.), 1923

PŘÍPAD UKRADENÝCH PEREL

„Á, tady jste, Watsone. Pojdte rychle. Musíme si pospíšet.“

Tak mě oslovil Sherlock Holmes těsně poté, co jsem vystoupil z vlaku v Eastbourne.

„Co, to mě ani nepozdravíte?“ řekl jsem. „Nepotřesete mi rukou? To mě vůbec nepřivítáte?“

„Ano, ano, to ode mě bylo nedbalé,“ opáčil Holmes. Na ten nejkratší možný okamžik mi sevřel ruku. „Jak se vede, starý brachu? Doufám, že dobře. Vypadáte zdravě.“

„A jaká byla má cesta?“

„To chcete, abych vám to řekl, nebo mě vyzýváte, abych se vás otázel?“

„To druhé, i když vzhledem k tomu, že se jedná o vás, nepochybují, že byste zvládl i to první.“

„Jaká tedy byla?“

„Velmi příjemná. Kupé nebylo přeplněné a kousek severně od Haywards Heath je ten velmi malebný pohled z viaduktu Ouse Valley, kde můžete vyhlédnout z obou stran vagonu a vidět na míle daleko v jednom i druhém směru.“

„Dobrá,“ řekl Holmes. „Dobrá, dobrá. Zdvořilůstek už bylo dost. Pojdte! Nesmíme ztrácet čas.“

Spěchali jsme přes nádražní halu; já jsem táhl svůj kožený kufřík, v němž jsem měl toaletní potřeby a dost oblečení na týdenní pobyt na venkově. Bylo zajímavé, že mě můj přítel nepodrobil svému obvyklému seznamu dedukcí týkajících se mých nedávných aktivit a okolností, založených na pečlivém prostudování mého vzezření.

Navykl si to dělat už od té doby, co opustil Londýn ve prospěch venkovské idylky a začali jsme se vídat daleko méně než kdysi. Bavilo ho hodnotit, s jeho obvyklou prazvláštní přesností, v jakých

ohledech se můj život mezi mými návštěvami změnil – jak k lepšímu, tak k horšímu.

Skutečnost, že se toho dnes zdržel, mi prozradila, že je zahloubán do něčeho jiného. To jsem však mohl vyvodit i z toho, jak jasné byly jeho živé šedé oči a s jakým vzrušením se pohyboval. Znal jsem Holmesa lépe než kdokoli jiný, dokonce bych řekl, že lépe než jeho vlastní bratr, nebožtík Mycroft. S jeho povahou i s jeho náladami jsem byl důvěrně obeznámen.

„Holmesi,“ řekl jsem, když jsme vycházeli z nádražní budovy, „pokud se nemýlím, tak právě řešíte nějaký případ.“

„Watsone, vy ve mně čtete jako v knize.“

„Nemusím být Sherlock Holmes, abych rozuměl Sherlocku Holmesovi. Chováte se přesně stejně, jako když jste žil v Baker Street a zachytil jste stopu nějakého fascinujícího, zdánlivě neřešitelného problému, který si podle vašeho názoru zaslouhoval vaši energii a pozornost. Jediné, co mě zaráží, je, že pokud vím, tak už jste s tím detektivním konzultováním přestal. Přece jste se zřekl Londýna a vyměnil jste ho za onen uklidňující život v přírodě, po němž jste tak často toužil. Vaše vlastní slova, Holmesi. ‚Onen uklidňující život v přírodě.‘ A přesto jste zde, zcela evidentně ve víru vyšetřování.“

„Ne ‚ve víru‘, příteli, to zatím ještě ne. V tuto chvíli jsme na cestě na místo činu. Ještě jsem nevstřebal ani jedinou stopu a nevytvořil si ani jedinou teorii. Přicházím k tomu případu stejně čerstvě jako vy. Tentokrát jsme oba *tabula rasa* stejnou měrou. Vše, co vím, je, že jsem byl před necelou hodinou naléhavě povolán. Čirou náhodou jsem právě vycházel z domu, abych vám šel naproti. A tak jsem si řekl: ‚Vyzvednu po cestě Watsona a společně prostudujeme důkazy a identifikujeme pachatele, jako za starých časů.‘“

„Tohle je sotva něco, co by se dalo označit jako ‚být v duchodu‘, starý brachu.“

„Mám vám říct, co je to duchod, Watsone? Duchod je balzám na unavenou duši, úleva od každodenních starostí a stresů, spokojený večer po denní dřině a někdy je také značně úmorný. Zjistil jsem, že se v poslední době cítím nesmírně nestimulovaný a neklidný.“

Novost včelaření vyprchala. Lákadlo sepisování monografií vyprchalo. Život ztratil trochu své chuti.“

„Jinými slovy, nudíte se.“

Můj přítel se ke mně otočil; v koutcích úst mu cukalo pobavením. „Příšerně, Watsone. Nudím se skoro k slzám. A když se naskytne případ, jakkoli se může zdát nicotný...“

„Tak po něm skočíte.“

„Co mohu říci? Je těžké vzdát se detektivní práce, tak jako každého návyku.“

Pokračovali jsme po Terminus Road, která představovala přímé spojení mezi nádražím a nábřežím. Na hlavní obchodní třídě v Eastbourne bylo v tuto dopolední hodinu rušno; byla plná služek na každodenním nákupu potravin, paniček okukujících oděvy ve výkladních skříních a dětí utrácějících kapesné za sladkosti. Všechny obchody měly stažené markýzy, aby se chránily proti překvapivě silnému pozdně zářijovému slunci. Právě jsme přečkali ponuré léto, ale podzim roku 1913 byl nádherný, jako by chtěl vynahradit ty týdny netypického větru a deště, a Anglie byla zalitá příjemným jantarovým teplem.

Motorový autokar bez střechy hlasitě rachotil po cestě; vezl skupinu cestovatelů, podobných, jako jsem byl já, od vlaku do jejich pokojů v jednom z mnoha městských hotelů. Od svého založení v polovině devatenáctého století se Eastbourne rozrostlo a vzkvétalo, až se z něj stalo jedno z nejpoblábnějších přímořských letovisek v zemi. Celý rok se sem sjížděli návštěvníci z hlavního města i ze vzdálenějších míst, aby si užívali zdraví prospěšný mořský vzduch a požitky a rozptýlení na promenádě a také aby se koupali v osvěžujících a vzpružujících vodách Lamanšského průlivu.

„Už to není daleko,“ řekl Holmes a pokynul mi „kupředu“.

Jeho kroky byly rychlé a dlouhé a měl bych problém stačit mu, i kdyby mě nezatěžovalo mé zavazadlo. Byl jsem o dva roky starší než Holmes a v tuto chvíli jsem cítil každý den toho věku. Na to, že měl brzy oslavit šedesáté narozeniny, se nezdálo, že by mu jakkoli scházela vitalita. Zato ta moje byla jen stínem svého bývalého

já. Elán mého mládí jako by byl nesmírně daleko, velmi vzdálená vzpomínka. Jak jsem se pomalu sunul ke stáří, byl jsem pomalejší a zaoblenější, zatímco můj přítel si ponechal většinu své nervové energie, díky níž byl v minulosti tak čilý a dynamický – většinu, ne-li všechnu.

Před obchodem W. H. Smith nás přepadl nějaký otrhaný kluk v plátěné čepici, který kolemjdoucím rozdával letáky.

„Poslední den, pánové,“ řekl. „Poslední šance spatřit divy a zázraky, než zboříme stan a vydáme se dál.“

Holmes chlapce rezolutně odstrčil stranou s ležérním „Teď ne. Máme práci. Kšá!“

I když se nezdálo, že by hoch Holmesovo strohé odmítnutí trápi-
lo, mně se ho poněkud zzelelo, a tak jsem si jeden nabízený leták vzal.

„Nebudete litovat, pane,“ řekl uličník. „Tahle šou je báječná, jak odpolední, tak večerní představení. Něco takovýho už nikdy neuvidíte. Nebudete věřit vlastním očím. Co očím, žádnýmu z vašich smyslů!“

Leták byl reklamou na jakýsi potulný cirkus, usídlený někde kousek za městem. Podíval jsem se na něj na tak dlouho, abych zjistil tyto informace a nic víc, a pak jsem ho strčil do kapsy kabátu a vyrazil za Holmesem.

Holmes se zanedlouho zastavil u klenotnictví jménem „Barrac-
lough’s“, které bylo zavřené, přestože byla sobota, což je pro podnik tohoto druhu jistě ten nejrušnější den v týdnu. Žaluzie byly zataže-
né a cedule v okně zákazníky zvala, aby přišli během otvírací doby.

Holmes silně zabušil na dveře, které mu odemkl a otevřel gentle-
man středního věku s licousy, jehož cholerická tvář a skelný pohled prozrazovaly úzkost, až paniku.

„Vy jste Holmes?“ vyštěkl. „Detektiv?“

„Jsem. A vy, předpokládám, budete Gervaise Barracrough, maji-
tel tohoto podniku.“

„Ano. Vstupte. Rychle.“ Barracrough byl tak rozrušen, že se neotá-
zal na mou přítomnost, vlastně ji vůbec nevzal na vědomí. „Doufám,
že jste takový génius, jak všichni říkají.“

„Jsem-li jen z poloviny tak chytrý, jak o mně lidé říkají, zvláště pak zde můj ctěný životopisec,“ odvětil Holmes, „pak budu jistě pro tento úkol více než dostačovat. Co pro vás mohu udělat, pane Barracloughu? Posel, kterého jste za mnou vyslal, mi moc konkrétních podrobností nesdělil. Jediné, co mi řekl, bylo, že ve vašem obchodu došlo k nějaké katastrofě a že mám přijít co možná nejrychleji – budu prý za své služby odměněn. Přišel jsem a byl bych vám vděčný, kdybyste mi to mohl vysvětlit.“

„Je to katastrofa, pane, naprostá katastrofa,“ naříkal Barraclough. „Loupež. Mé prvotřídní zboží, výkvět mé kolekce, pryč. Pryč!“

Rozhlédl jsem se po obchodě. Police i skříňky byly prázdné. Na sametem vystlaných podnosech na prsteny nebylo žádné zboží. Ve vitrínách byly vidět jen sametové podušky s prohlubněmi na místech, kde by měly být náramky a náhrdelníky. „Opravdu to vypadá, že vás dokonale vybilili,“ poznamenal jsem.

„Tohle? Ne, ne, to jste špatně pochopil. Takhle obchod brzy ráno vypadá vždycky. Večer všechny šperky odnášíme a ukládáme je ve sklepe. Jinak by zloději mohli rozbít výlohy a krást, jak se jim zlíbí. Ve sklepe jsou sejfy, dost velké na to, aby v nich bylo možné uložit veškeré zboží. Navíc jsou to sejfy značky Chatwoods s vnitřkem z prolínané oceli a zámky, které se nedají otevřít ani paklíčem, ani střelným prachem. Nikdo by neměl být schopný je vykrást.“

„Někdo to však i přesto udělal.“

„Zmizelo zboží v ceně tisíce liber. A to je ještě umírněný odhad.“

„Božíčku,“ řekl jsem s uznalým zahvízdnutím.

„To je slušná suma,“ připustil Holmes.

„Včetně,“ pokračoval Barraclough, „tuctu krásných tahitských černých perel, které jsem obdržel teprve minulý týden, téměř dokonale kulovité, cennější než diamanty, a náhrdelníku se smaragdovými kabošony, opravdu mimořádný kousek, který přitáhl zrak samotné vévodkyně z Devonshire, když byla nedávno ve městě. Její Milost mě požádala, abych jí ho dal stranou, neboť by ho ráda při své příští návštěvě zakoupila.“ Zalomil rukama. „Ach, pane Holmesi, jistě víte, jak velký vliv mají v Eastbourne Devonshirové.“

Vždyť tohle místo prakticky vystavěli od základů! Jméno téměř každé ulice připomíná buď je, nebo nějaký kus půdy, který vlastní. Kdybych přišel o patronát vévodkyně, kdyby se rozkřiklo, že jsem její rodinu tak bolestně zklamal...“

Jeho výraz tu větu dokončil za něj. Hlavou se mu honily představy pošpiněné pověsti, žalostného zruinování.

„No tak, Barracloughu,“ uklidňoval jej můj přítel. „Nemusíte se strachovat. Já vám ty drahokamy najdu, pokud to bude alespoň trochu v mé moci. A teď nám ukažte ty vaše sejfy. Podíváme se, co uvidíme.“

ZLOČINCI UVNITŘ I VENKU

Dole ve sklepe jsme se seznámili s Hubertem Searlem, Barracloughovým hlavním asistentem. Byl to bledý muž drobné postavy, jenž se na svět díval skrz maličký skřípec s mosaznými obroučkami. V rukou držel buřinku, kterou stále nervózně otáčel proti směru hodinových ručiček, jako by si přál, aby mohl nějak vrátit čas a zrušit to, co se zde odehrálo.

„Dnes ráno jsem obchod neměl otvírat já,“ řekl nám Searle. „Ve všední dny to sice dělám, ale o sobotách tato povinnost připadá Tremlettovi, našemu novému zaměstnanci. Tremlett má být v obchodě přesně v osm hodin a do devíti všechno nachystat. Ale dnes ráno jsem přišel pět minut před devátou, a stále ještě bylo zamčeno. Představte si mou hrůzu, když jsem přišel a našel jsem tu všechno tak, jak to vidíte, a sejfy vyplněné. Pan Barraclough žije v Lower Meads, ani ne pět minut chůze odsud, a tak jsem se za ním rozběhl, abych ho informoval.“

„A já jsem si se Searlem pospíšil zpátky,“ navázal Barraclough, „a ke svému naprostému zdrcení jsem na vlastní oči spatřil, co se stalo.“

„Jeden z vás se přirozeně ihned vydal za tímhle Tremlettem domů,“ prohlásil Holmes.

„Přesně tak,“ přikývl Searle. „Bydlí v penzionu na Seaside. Jeho bytná mě pustila dovnitř, ale říkala, že ho včera v noci neslyšela přicházet. Podíval jsem se do jeho bytu. Nic nenasvědčovalo tomu, že by tam spal.“

„Zajímavé. Netušíte, kde by mohl být?“

„Inu, vím jistě, že šel včera po práci na pivo, protože jsem byl nějakou chvíli s ním. Docela jsme se spřátelili, on a já. Šli jsme do hostince U Jehněte ve Starém Městě a dali jsme si tam jednu či dvě penty; pak se k nám u stolu připojili nějakí jeho známí a já jsem se omluvil a odešel jsem. Ti ostatní byli v jeho věku a zdálo se, že jsou

rozhodnutí prohýřit celou noc. Na takové vysedávání už nemám výdrž, protože jsem přece jen starší, a navíc otec dvou nemluvnat, holčiček, které svým vrískáním kazí v kteroukoli noční hodinu spánek mně i paní Searleové. Kdybychom si jen mohli dovolit kojnou, natožpak chůvu...“

„Domníváte se, že Tremlett stále ještě někde vyspává následky svého pití? To by rozhodně vysvětlovalo, proč nepřišel do práce.“

„Je to jedno z možných vysvětlení,“ připustil Searle.

„A další je, že za tou krádeží stojí on? Že utekl s královským výkupným ve špercích?“

„O tom já spekulovat nemohu, pane Holmesi. Mou hlavní, stálou starostí je tohle.“

Searle ukázal směrem k sejfům. Byly veliké, celkem tři, a stály v řadě jako litinová strážná; jejich základna byla pevně přišroubovaná k podlaze. Všechny měly otevřené dveře a jejich vnitřek byl prázdný, až na hrstku cetek. A ty byly průměrné kvality a nevalné hodnoty, to bylo zjevné i mně, přestože nejsem v otázkách parády žádným expertem. Drahokamy byly malé a jejich lesk se s jejich většími bratry nemohl srovnávat. Zlaté předměty, které jsem viděl – kravatové spony, manžetové knoflíčky, řetízky k hodinkám –, měly jen málo karátů a řada z nich byla matná a načervenalá v důsledku vysokého podílu mědi ve slitině.

„Jestli to byl Tremlett,“ vrčel Barraclough, „tak... tak... tak nevím, co udělám.“ Soudě podle toho, jak jeho ruce svíraly imaginární krk, však určitou představu měl. „Vždycky jsem byl k tomu klukovi laskavý. Neměl pro tento obor žádnou kvalifikaci, ale já jsem ho k sobě přesto vzal, dostává celkem slušný plat, školím ho, dělím se s ním o svá léta expertízy a takhle se mi odvděčí?“

„Nepředbíhejme událostem,“ řekl Holmes. „Tremlett jistě může být vinen krádeží. Stejně tak dobře se nemusel provinít ničím horším než mladistvými sklony k silnému pití bez ohledu na následky, které to může mít na tělesnou konstituci nebo na pracovní závazky. Tak či tak, musíme přezkoumat fakta – důkazy –, než začneme ukazovat prstem.“

S těmito slovy Holmes poklekl, aby si prohlédl sejfy. Když ohnul kolena, zavržalo v nich, a já jsem pocítil zvrhlé potěšení, že slyším tuto manifestaci fyzické slabosti, jakkoli nepatrnou. Vytáhl lupu, další známku, že si na něm věk vybírá svou daň – kdysi totiž mívál ostřejší zrak než kdokoli, koho jsem znal. Každý sejf pečlivě a důkladně prohlédl; prošel každý čtvereční palec kovu i mechanismu.

„Půlpalcové pancéřování, strojově přidělané,“ zamumlal. „Svírací západky spirálového typu. Výplň je tvořena cementem Fondu. Krásně stavěné, tyhle věcičky. Nejlepší kasy v zemi.“

Potom se s tichým, potlačeným zamručením napřímil a řekl: „Nevidím žádné známky násilného vniknutí. V klíčové dírce ani na zámkových destičkách nejsou škrábance, které by naznačovaly použití šroubováku či planžet. Nic, co by ukazovalo na to, že sejfy byly otevřeny něčím jiným než správnými klíči. Předpokládám, že ty Tremlett má?“

„Stejně jako já,“ odpověděl Barracrough, „a také Searle. Každý z nás má vlastní sadu. To, že ten hoch má plný přístup do obchodu i do sejfů, je známka toho, jak moc jsem mu začal důvěřovat. Když si pomyslím, že mě zradil!“

„Je to dobrý chlap, pane Barracroughu,“ řekl Searle, „ale i ti nejlepší z nás mohou podlehnout pokušení. Zvláště ti mladí a nezralí.“

„Opět děláte ukvapené závěry bez úplného a nestranného přezkoumání dat,“ pronesl poněkud káravě Holmes. „V otázce, zda je Tremlett do té krádeže zapojen, zatím nemáme nic víc než domněnky. Rád bych si myslel, že je ten mladík nevinný, dokud nebude možné nade vši rozumnou pochybnost dokázat opak.“

„Ale jeho nepřítomnost...“, začal Searle.

„Je na první pohled inkriminující, ale ani zdaleka průkazná. Policii jste zatím nevolali?“

„Ne,“ řekl Barracrough. „Doufal jsem, že když si najmu vás, pane Holmesi, možná to ani nebude nutné. Když se do věci vloží policie, nemáte vždy zaručenou diskrétnost. Příslušníci policejního sboru mají nešťastnou tendenci pouštět si pusy na špacír, nejčastěji ve chvíli, kdy před nimi stojí pivo a na doslech jsou novináři. Na

druhou stranu, vy, pane, mi přijdete jako diskrétní člověk, alespoň pokud mohu věřit těm publikovaným příběhům o vašich dobrodružstvích.“

„To můžete,“ ozval jsem se. „Každému slovu.“

„Bude-li to možné,“ pokračoval klenotník, „rád bych tuto záležitost udržel mimo stránky tisku, alespoň dokud mé ukradené zboží nebude zase tam, kde má být, a zloděj nebude dopaden.“

„Sklep sám je plně zabezpečen?“ zeptal se Holmes.

„Co tím myslíte?“

„Myslím tím, že do něj není možné vstoupit jinudy než těmi dveřmi a schodištěm, které sem vede ze zadní části obchodu.“

„Není. Ale copak jsme už nezjistili, že pachatelé použili klíče? Proč by se pachatel potřeboval dostat dovnitř jinudy? Myslím jsem, že je to celkem jasný případ, alespoň co se týče toho, jak, když už ne ,kdo‘.“

„Pouze se snažím vyšetřit všechny možné eventuality,“ řekl můj přítel. „Na tom zločinu by mohlo být víc, než se na první pohled zdá. Mám ve zvyku vždy prozkoumat širší obraz a hledat další detaily, už proto, abych je mohl eliminovat, pokud by se ukázalo, že jsou irelevantní. Je tu například toto okénko.“

Postavil se pod maličké, úzké obdélníkové okno těsně pod stropem sklepa. Světelná studna nad ním vpouštěla dovnitř určité osvětlení.

„Za obchodem je dvorek, mám pravdu?“

„Ano, maličký.“

„A světelná studna je zakrytá mříží?“

„Přesně tak.“

„Otevíráte někdy to okno?“

„Někdy ano, kvůli ventilaci. Tenhle sklep má sklony k vlhnutí.“

„Ano, všiml jsem si, že rohy sejfů jsou mírně zrezivělé. Kdy jste to okno použili naposledy?“

„Nevzpomínám si. Searle?“

„Ani já si nevzpomínám,“ zkrabatil čelo Searle. „Rozhodně na jaře a řekl bych, že i poté. Bylo to hrozně mokré léto.“

„Nesnažíte se nám snad tvrdit, že někdo prolezl tím okénkem, vidíte, pane Holmesi?“ zeptal se Barraclough. „To je přece směšné! Vždyť je široké nanejvýš jako dlaň! Pochybuji, že by se jím dokázalo protáhnout třeba i dítě. A ta světelná studna není o nic širší a navíc vede kolmo dolů. Aby se někdo takhle zkroutil a ohnul o devadesát stupňů v tak těsném prostoru, to by bylo fyzicky nemožné!“

„A navíc,“ řekl Searle, „dosud jsem se domníval, že se na zločinu podílel někdo takříkajíc ‚zevnitř‘. A vy teď jste toho názoru, že se jedná o obyčejnou loupež z příležitosti?“

„Nebyla obyčejná a nebyla ani z příležitosti,“ odpověděl Holmes. „Tohle nese známky zločinu, který byl naplánován, a to s určitou precizností. To okénko *bylo* nedávno otevřeno. To se dá poznat z porušených pavučin, které na něm ulpěly.“

Odsunul západku okénka a otevřel ho směrem dovnitř. Postavil se na špičky, natáhl krk a podíval se do světelné studny, která vedla nějaké tři stopy nahoru na úroveň země.

„Prach na površích v šachtě je také narušen,“ řekl. „Jako by tamtudy procházelo nějaké tělo či něco jiného.“

„Ale západka je zevnitř,“ namítl Barraclough. „Zloděj by musel rozbít tabulku, aby to okno otevřel, i kdyby se dokázal vmáčkнуть do té světelné studny, o čemž upřímně pochybuji.“

„Ne v případě, že by měl mezi vašimi zaměstnanci komplice. Byla by hračka nechat při zavírání obchodu západku odsunutou, aby se okno dalo otevřít zvenčí. Kdo by si tak drobné nesrovnalosti všiml?“

„Takže ten, kdo byl tady dole, se postaral, aby okno šlo otevřít a později se sem mohl dostat někdo jiný. To by znamenalo... Searle, šel jste včera večer ze sklepa jako poslední vy, nebo Tremlett? Nevzpomínám si.“

„Myslím, že Jeremy, pane. Tedy Tremlett. Sejfy jsme zavírali spolu, ale z místnosti jsem vyšel před ním.“

„K čertu. Důkazy proti tomu hochovi stále narůstají,“ řekl Barraclough. „Zjevně je spolčený s někým dalším. A co ti hulvátí, se kterými se setkal U Jehněte? Přišel vám někdo z nich divný, Searle? Jako zločinný typ?“

„Rozhodně to byla různorodá parta,“ odpověděl Searle. „Když o tom přemýšlím, byl tam jeden či dva lidé, kteří nepůsobili právě úctyhodně.“

Netajil jsem se svým překvapením. „Ve městě, jako je Eastbourne? Které je známé svou noblesou?“

„Je to tak, pane. Faktem je, že tady narazíte na nejrozličnější lidi. Jsou tu obhroublí rybáři. Nádeníci, zedníci, kopáči – město se rozšiřuje a je tu pro ně neustále práce. Je možné, že se Tremlett dostal do špatné společnosti. Musel ho do toho uvrtat jeden z nich. Zastránil ho nebo ho vydíral nějakou nerozvážností z jeho minulosti.“

„Šlechtí vás, Searle,“ pravil jeho zaměstnavatel, „že toho bídáka stále ještě nezatracujete. Co se mě týče, já si přeji vidět Tremletta v železech a zavřeného, až zčerná.“

„Jak jsem řekl, pokládám ho za přítele. Je to v jistém ohledu můj chráněnc, stejně jako váš.“

„Copak vás tím víc nerozčiluje, jak zneužil vaší dobroty?“

„Já se snažím o každém smýšlet dobře.“

„Pak, dobrý muži, jste větším světcem, než jakým kdy budu já.“

„Pokud bych se mohl vmísit,“ řekl Holmes, „rád bych se vydal ven a prohlédl si tu mřížku. Mám silné podezření, že zjistím, že ji někdo vypáčil a posléze opět vrátil na místo. Potom si s doktorem Watsonem uděláme krátký výlet do jiné části města, a půjde-li vše dobře, vrátíme se s vašimi ukradenými šperky, pane Barracloughu, a také se spolupachatelem této loupeže. Ten by nám měl být schopný jednou provždy potvrdit, či vyvrátit, zda do ní je Tremlett zapleten.“

Barraclough se rozzářil. „Opravdu, pane Holmesi? To je skvělé!“

„Do té doby bych ocenil, kdybyste vy a pan Searle byli tak laskaví a zůstali zde.“

„Samozřejmě. Pospěšte si zpátky.“

STÍNY V LESE MYSLI

Mřížka byla opravdu vypáčena a pak vrácena na místo. To si Holmes ověřil ke své spokojenosti prohlídkou mechu, který rostl v drážce kolem ní.

„Všimněte si, jak snadno ho dokážu vytrhnout,“ řekl a přitom palcem a ukazováčkem vyškubl kus hebké zelené hmoty. „Pachatel si dal tu práci, aby po dokončení svého díla a spuštění mřížky na místo nacpal mech zpátky do drážky; to od něj bylo mazané. Na první pohled by si toho člověk možná ani nevšiml. Ale mech, který už někde roste nějakou dobu, by se normálně nedal uvolnit bez vynaložení určitého úsilí. Musel bych ho vyhrabávat, ale místo toho je ukotvený stejně volně jako zralá bavlna v paličce.“

„Tím se však stále nevysvětluje, jak se někdo mohl protáhnout světelnou studnou do sklepa, Holmesi,“ namítl jsem. „Sotva jsem tam dokázal strčit ruku, a ani tak jsem neměl žádnou šanci, že bych dosáhl na to okno. Pokud nebyla při té krádeži použita nějaká jiná metoda...“

„Například?“ Holmes mi věnoval potutelný, tázavý pohled.

„Inu, co třeba rybářský prut? Nebo nějaké podobné zařízení? Něco, co by se dalo vtlačit do otvoru a ovládat odsud, zvenčí. Něco, co by se dalo teleskopicky protáhnout směrem ven, dokud by to nedosáhlo ke dveřím sejfů.“

„A jak by tohle vaše důmyslné udělátko ty sejfy odemklo, Watson? Jak by vytáhlo ty šperky?“

„Nějakým háčkem na konci? Nebo pinzetou? Nevím.“ Znovu jsem se zamyslel. „A co takhle opice?“

„Co vám nasadilo do hlavy *tuhle* myšlenku? Nemyslíte vy náhodou na toho orangutana, co před lety spáchal ty mimořádné vraždy v Paříži?“

„Případ Rue Morgue? Ten, který vyřešil Auguste Dupin, jehož jste si tak vážil? Na tohle jsem zapomněl, ale ano. V tomto případě samozřejmě mluvíme o mnohem menším primátovi, možná o kosmanovi či malpě. Takový tvor by měl dostatečnou mrštnost i inteligenci, o obratnosti ani nemluvě.“

„Já že jsem si ho vážil?“ To byl celý Holmes – ze všech význačných bodů, které jsem nadhodil, se chytit právě této jediné poznámky. „Já jsem monsieur Dupina sotva nějak obdivoval, Watsoně. Měl několik profesionálních vlastností, které jsem na počátku své kariéry pokládal za inspirující, ba dokonce hodné nápodoby, ale jeho osobnost, propáníčka! Při té jedné příležitosti, kdy se naše cesty zkřížily, mi přišel jako plytký, nabubřelý a ješitný mužík, tak namyšlený, že jen stěží dovolil, aby někdo jiný řekl jediné slovo. To už byl velice starý, a já jsem mu z úcty k jeho věku něco odpustil. I přesto protivný člověk. V jednom kuse vám koukal do obličeje a hledal tam podprahové stopy, které by mu poskytly nějaký vhled do vašich nejniternějších myšlenkových procesů.“

„Vám se nelíbilo, že vás někdo vystavuje takovému zkoumání, jaké vy běžně používáte na druhé?“

„Klidně si ze mě dělejte legraci, Watsoně, ale moje metody jsou mnohem subtilnější a elegantnější, než kdy byly ty Dupinovy. Ten chlap měl opovržením hodné sklony k hypotézám a myšlenkovým úletům. V jeho práci nebylo ani zdaleka dost logiky, jeho úsudek byl založen stejně tak na intuici jako na nestranném pozorování. To však odbočujeme.“ Mávnutím ruky téma Dupin opustil, jako by odháněl mouchu. „Malpa, říkáte. Zjevně by se jednalo o tak dokonale vycvičeného tvora, že by dokázal otvírat sejfy klíčem, a ještě k tomu vybrat z Barracloughova zboží ty lepší kousky a horší odmítnout. Už vidím tu opičku s klenotnickou lupou nasazenou v oku, jak zvedá drahokamy proti světlu, aby posoudila jejich průzračnost a třpyt.“

„Tak teď si děláte legraci vy ze mě, Holmesi. Moje hypotéza ale není tak zcela nepodložená. Nepochybně je důvěryhodnější než vaše představa, že se do té světelné studny nějak dokázal protáhnout člověk. Ledaže...“

„Ledaže?“

„Ledaže by to byl malý člověk. Trpaslík. Ještě menší než ten domorodec z Andamanských ostrovů, Tonga. Ten chlapík, co vás téměř zabil otrávenou šipkou během té záležitosti s Pondicherry Lodge. Komplic onoho bývalého vojáka, který zradil otce mé Mary...“

Odmlčel jsem se. Nazval jsem ji „mou Mary“, ale ona ve skutečnosti nebyla „má“, už dlouho ne. Protože já a Mary Watsonová, rozená Morstanová, jsme jako muž a žena žili jen několik málo let, než ze mě lhotejný osud udělal vdovce, a ačkoli jsem se znovu oženil a už něco málo přes deset let jsem byl se svou současnou chotí více než spokojen, Mary navzdory tomu všemu zůstávala mou první láskou, a možná tou jedinou pravou. Byly chvíle, kdy jsem si nemohl pomoci, abych o ní nepřemýšlel jako o živé, stejně opojně krásné, jako když poprvé vstoupila do našeho bytu v 221B Baker Street a předložila nám záhadu zmizení svého otce. Nyní ležela pohřbená naromptonském hřbitově spolu s mrtvě narozeným dítětem, jehož mučivý příchod na svět jí vzal život; v mém srdci však navěky zůstává zvuk jejího sladkého hlasu, laskavé pochopení, s nímž nahlížela na můj vztah s Holmesem, i obavy, které se přede mnou tolik snažila zatajit pokaždé, když jsem vyrazil z našeho domova, abych se připojil ke svému příteli při dalším nebezpečném vyšetřování...

Holmes vážně přikývl; věděl, jak mě sevře bolest pokaždé, když do lesů mé mysli opět zavítá Maryin stín. „Připouštím, člověk Tongova vzrůstu by takový kousek možná, *možná*, svedl. Přinejmenším by dokázal dostat své tělo do té světelné studny, možná dokonce i hlavu – ale prolézt i tím okénkem? Tělo je tvárné, lebka však ne. Pevnost lebky je neměnná. Nelze ji vmáčknout do prostoru menšího, než je ona sama, alespoň ne bez trvalého a velmi pravděpodobně i smrtelného zranění. A potom by také musel na dně šachty zahnout do pravého úhlu. To by žádný normální člověk, ať už jakkoli velký, nedokázal. Fyziologická mechanika to nedovoluje.“

„Vy však i přesto tvrdíte, že se to někomu nějakým způsobem podařilo?“

„Ano.“

„Tak kdo to tedy byl? Jak to udělal? Jaký člověk?“

„Odpověď nebo alespoň klíč k odpovědi máte v kapse, Watsone.“

Jediné, co jsem měl v kapse, byla peněženka, klíč od domu, kapesník, útržek jízdenky a malá placatka whisky – nemusím snad říkat, že byla určena výhradně k lékařským účelům.

„Teď vám nerozumím,“ podivil jsem se.

„Ten leták, Watsone,“ vysvětlil Holmes. „Ten, který jste si tak nedbale strčil do kabátu na Terminus Road.“

Vytáhl jsem ten kus papíru, rozbalil ho, vyhledal záhyby a prostudoval jeho text. *MCMAHONOVA CESTUJÍCÍ TROJMANĚŽOVÁ EXTRAVAGANCE*, psalo se tam ozdobně vzorovaným písmem vedle fotogravur pruhovaného šapitó a různých akrobatů a divokých zvířat. *TÉŽ ZVĚŘINEC A PANOPTIKUM ZRŮD*.

„Někdo... z cirkusu?“

„Tak půjdeme,“ řekl rázně Holmes. „McMahon rozbil tábor východně od města v Gilbertově rekreační oblasti. Svižným krokem se tam můžeme dostat za necelou půlhodinu.“

Ale ušli jsme sotva sto kroků, když se Holmes plácl do čela.

„Propána, taková nedbalost!“ vykřikl. „Nechal jsem v Barracloughově obchodě svou lupu. Počkejte tu, Watsone. Bude to jen chvílička.“

Vyrazil zpátky po cestě ke klenotnictví a asi za pět minut se vrátil.

„Začínám nějak senilnět,“ řekl a zamával mi před očima lupou. „Stará šedá hmota pomalu slábne.“

„To se stává nám všem, příteli,“ podotkl jsem se smutným úsměvem. „I těm nejmocnějším intelektům.“

REPTILIO, ČLOVĚK-KOBRA

Dorazili jsme k elegantnímu parku, ve kterém bylo všechno včetně jezírka na lodičky, puttingového hřiště a hřiště na bowls. Za ním rostlo křoví a právě zde se nacházel cirkus, co by kamenem dohodil od moře. Dominovalo mu červeno-bílé šapitó, jehož plátno ve vytrvalém pobřežním větříku pleskalo a přídržná lana drnkala. Lidé se trousili do stanu, protože za půl hodiny mělo začínat odpolední představení. Vesele tu hrál flašinet a o něco dál řval lev. Prošel kolem nás urostlý silák v tunice z leopardí kůže, který nesl na rameni dvoustetlibrovou činku, jako by nevážila víc než deštník. Klaun žongloval s púltuctem míčků, k velké potěše malého chumlu dětí.

Holmes se nevydal k šapitó, ale zahrnul podél něj k delšímu, nižšímu stanu. Kolem vchodu byla umístěná malovaná stěna ohlašující, že se jedná o *McMahonovo světoznámé panoptikum zrůd – kavalkádu podivností, nestvůrností a kuriozit!* Holmes zaplatil za každého z nás šestipenci vstupného, a když jsme vstoupili dovnitř, zamumlal ke mně: „Předpokládám, že svůj věrný služební revolver jste s sebou asi nevezl, že?“

„Holmes, z toho už jsem v rozčilení nevystřelil téměř deset let! Moje žena ho ani nechce mít v domě!“

„Jinými slovy, ne.“

„Odpusťte, ale jen sotva jsem mohl předvídat, že budu potřebovat zbraň! Tohle měla být společenská návštěva, staří přátelé, kteří si povídají, co je u nich nového, ne dva přestárlí slídilové, kteří se po hlavě rítí do nebezpečí. Chápu správně, že to, co děláme, s sebou nese určité riziko?“

„Možná nese, a možná také ne. Na váš revolver jsem se ptal spíše s nadějí než s očekáváním. Nějaké to bezpečnostní opatření není nikdy na škodu. Ale vzato kolem a kolem, domnívám se, že oba dva

jsme schopní podezřelého zadržet, pokud by s námi odmítl v tichosti jít. Mé znalosti umění *baritsu* mě ještě zcela neopustily, přestože mi chybí trénink, a váš vojenský výcvik je jistě stále vtištěn do svalů, i když od vašeho tažení už uplynuly více než tři dekády. Reflexy si pamatují, i když si mozek myslí, že zapomněl.“

Byl jsem si jistý, že Holmesova důvěra v mé bojové schopnosti je beznadějně pomýlená, ale přesto mě to povzbudilo.

Stan panoptika zrůd byl cítit blátem, pošlapanou trávou a jakýmsi podivným, nedefinovatelným pachem, který budu označovat jako „fascinované zhnusení“. Holmes a já, spolu s hrstkou dalších platicích zákazníků, jsme procházeli kolem série provazy ohrazených budek, kde se pro naši potěchu předváděly ty nejbizarnější exempláře lidského pokolení.

Byl tu Tetovaný muž, každý palec jeho holé kůže byl sítí designů a arabeskových vzorů. Byla tu Giganta, dáma tak tlustá, že vypadala, jako by měla tři brady a podobný počet kožních záhybů nad každým kotníkem. A samozřejmě nezbytná Vousatá žena, jejíž luxusní obličejové ochlupení by jí záviděl lecjaký pirátský kapitán.

Byl tu také jakýsi nešťastník stížený Von Recklinghausenovou nemocí, kvůli níž měl po celém těle bradavičnaté výrůstky, pokroucenou pánev a rozšířenou lebku. Jeho lebka byla tak nafouklá, že mu zprostřed čela vyčníval kuželovitý kostěný výrůstek, díky kterému si vysloužil přízvisko Nosorožčí muž, nepochybně v nárazce na Josepha Merricka, Sloního muže, jenž trpěl stejným syndromem. Holmes a já jsme se s Merrickem seznámili během jednoho dobrodružství, které jsem zatím nesepsal, ale přemýšlím o tom, že bych mu dal jméno „Znetvořený anděl“. Mohu upřímně říci, že jsem se jen málokdy setkal s bytostí, jež by byla laskavější, skromnější a měla vybranější způsoby než on, navzdory tomu, jak groteskně působil navenek.

Lidé si ty zrůdy prohlíželi a okukovali je, podpoření pocitem „díky Bohu to nejsem já“. Děti, se svojí nedostatečnou sebekontrolou, jež je známkou nezralosti, gestikulovaly a pošklebovaly se,

i když ani někteří z dospělých se nechovali o mnoho lépe. Jedné či dvěma ženám, a i nemálo mužům, bylo viditelně nevoľno.

Mě osobně přemohla zvědavost, a to do takové míry, že jsem nedokázal odtrhnout pohled od té přehlídky podivnosti a ošklivosti, kterou jsem měl před sebou, jakkoli jsem se za svou morbidnost v duchu plísnil. Jakožto praktický lékař jsem se upsal povinnosti ošetřovat všechny lidi ve své péči rovným dílem, bez ohledu na to, jaká odpudivá choroba je postihla. Avšak tady, mimo mou ordinaci, mi přišlo těžké udržet si profesionální odstup. Chtěl jsem zírat jako všichni ostatní, i když jsem si za to nadával. Nebylo to snad právě to, za co jsme si zaplatili – za právo nahlížet na jiné lidské bytosti stejně nezaujatě jako na exponáty v muzeu? Šestipence byla vše, co vás to stálo, pokud jste si přáli nechat svůj soucit a dobré způsoby u dveří.

Holmes se dotkl mého lokte. „Á. Tady to je. Podívejte, Watsone.“

Na dřevěném podstavci stál jakýsi muž. Většina jeho těla vypadala vcelku normálně, s výjimkou hlavy, jež byla nahoře zploštělá a ve předu protáhlá, natolik protáhlá, že jeho oči byly dál od sebe, než je běžné. Na sobě neměl nic než bederní roušku, takže bylo vidět, že je hubený, téměř vychrtlý. Cedula uváděla, že je to „Reptilio, člověk-kobra“. Zdálo se, že si toto jméno zaslouhuje už díky svému vzhledu, neboť profil jeho hlavy s nízkým čelem, která se zužovala směrem dopředu, mi silně připomínal hlavu hada.

Ve středu podstavce stála drátěná ptačí klec. Reptilio otevřel její dvířka, jež měla možná tak sedm krát devět palců. Strčil do klece chodidlo a pak se přikrčil a vsunul tam celou nohu. Přímo před našimi zraky poté do klece nasoukal i zbytek těla. Ohýbal se, kroutil a překládal takovým způsobem, že by to stěží dokázal napodobit i ten nejpružnější hadí muž – pokud si kdo zasloužil toto přízvisko, pak on. Zdálo se, že si dokázal podle libosti vykloubit ramena i kyčle, aniž by mu to působilo nějaké viditelné problémy, a ohýbat takové klouby, jako jsou ty loketní a kolenní, do zcela opačného směru, než jaký pánbůh ve své moudrosti zamýšlel. Během necelé minuty byl zcela uzavřen v kleci a potom za sebou sotva patrným zataháním prstů zavřel dvířka.

Musím přiznat, že jsem byl více než trochu ohromen a více než trochu vyveden z míry. Tleskal jsem, tak jako většina jiných lidí v publiku, i když jsem se přitom choullostivě ošíval.

Ve chvíli, kdy jsem si všiml, že Holmes netleská, ale pouze se zkřiveným, fascinovaným výrazem přihlíží, pochopil jsem, že před sebou máme komplice člověka, který naplánoval loupež v Barracloughově obchodě. Jen člověk tak strašidelně, nepřírozeně ohebný jako Reptilio by se mohl protáhnout světelnou studnou a proniknout do sklepa tím maličkým okénkem.

„Ten,“ zašeptal jsem. „To je on.“

„Nepochybně,“ řekl můj společník. „Zrovna včera mi obávaná paní Tuppenová popisovala návštěvu právě tohoto cirkusu, během níž viděla muže vlézt do ptačí klece o nic větší než ta, ve které chová svého vlastního papouška.“ Napodobil tenký, nevrlý hlas své hospodyně. „To nebylo přirozený, pane Holmes. Není správný, aby se chlap dokázal takhle složit, jako když zmuchláte kousek papíru. Bylo to skoro jako čarodějnictví.“

Reptilio otevřel dveře klece a začal se soukat ven. Vynořil se hlavou napřed; jeho podivně tvarovaná lebka prošla otvorem jen tak tak.

„Měli bychom se na něj vrhnout,“ řekl jsem. „Popadnout ho, dokud je napůl uvnitř a napůl venku – tak budeme mít navrch.“

„To by nebylo moudré.“ Holmes vrhl významný pohled na dvojici cirkusových zřízenců – tuším, že se jim říká „tentáci“ –, kteří na panoptikum zrůd dohlíželi. Oba dva byli velicí, svalnatí chlapi s obličejí, jež ukazovaly na dřívější kariéru rohovníků bojujících holými pěstmi nebo možná obecnou lásku k pěstnímu zápasení ve volném čase. „Raději bych nepřitáhl nevídanou pozornost těchhle dvou. Každopádně, mám lepší nápad.“

Vyšli jsme ven a počkali, dokud panoptikum zrůd na chvíli nezačalo, aby si „exponáty“ mohly odpočinout. Tetovaný muž, Giganta i ostatní se brzy vydali ze stanu ven do dřevěných maringotek nahodile zaparkovaných za šapitó. Holmes a já jsme se s odstupem kradli za nimi. Viděli jsme, jak se Reptilio ležérně rozloučil s ostatními a vystoupal po schůdcích do své vlastní maringotky.

„A teď se musíme postavit hadovi v jeho hnízdě,“ řekl Holmes. „Já formálně přistoupím zepředu. Vy, Watsone, zůstanete tady a budete hlídat. Obávám se, že člověk-kobra by se mohl ukázat stejně kluzký jako zvíře, po němž byl pojmenován, a proto buďte připraven a ve střehu.“

Holmes zaklepal na dveře maringotky, a když Reptilio otevřel – tvářil se nevrle a dosti podezřívavě –, můj přítel se pustil do malého monologu o tom, že prý hledá talenty pro konkurenční cirkus, že hledají nová čísla, že podmínky jakékoli případné smlouvy by byly velice výhodné a tak dále. Zpočátku jej ani zdaleka nepřesvědčil, ale díky Holmesově výřečnosti začal Reptilio brzy zaujatě přikyvovat svou hadí hlavou. Pozval mého přítele dál a já jsem zůstal tam, kde jsem byl, zhruba tucet yardů od maringotky. Orchestr v šapitó za mnou spustil veselý pochod doprovázený dupáním a troubením slonů a jásotem davu.

Plynuly další minuty a já musím bohužel říci, že mi poněkud ztěžkla víčka a začala klesat. Dospěl jsem do věku, kdy už není zdřímnutí během dne možností, ale spíše nezbytností, a silně na mě doléhala touha dát si dvacet.

Když už jsem téměř usnul vestoje, náhle jsem spatřil strašidelnou scénu, která mě z mé ospalosti ihned probírala. Reptilio se protahoval maličkým okénkem v boku své maringotky: nejprve hlava, pak jedna ruka a pak horní polovina krouťícího se trupu. Ucítil jsem, jak mi na šíji naskakuje husí kůže, a na jeden či dva okamžiky jsem byl tak ohromený a zhrozený, že jsem se nemohl hnout.

Poté se zevnitř ozval zvuk tříštícího se dřeva a ostrý, naléhavý výkřik, v němž jsem poznal Holmesův hlas. To mě probíralo z paralyzy a já jsem přiběhl a pevně jsem Reptilia chytil za to jedno zápěstí, které se naskýtalo.

„Watsoně!“ zavolal Holmes. „Snaží se utéct! Máte ho?“

„Mám,“ zavolal jsem zpátky. „A vy?“

„Svírám ho doslova za paty. Ale tohohle chlapa je sakra těžké udržet!“

To jsem poznal na vlastní kůži, protože jsem měl také problémy udržet jeho paži. Reptilio se svíjel a zmítal jako úhoř a celou dobu mě i Holmesa strašlivě barvitými slovy proklínal. Požadoval, abychom ho pustili, jinak nás stihne pekelné zatracení, což ve mně, a nepochybně i v Holmesovi, vyvolalo o to větší odhodlání neuposlechnout.

Nakonec Holmes našel způsob, jak zadržet Reptiliovu nohu, a ten tak byl v pasti, částečně protažený oknem. Povyk přitáhl pozornost. Objevil se jeden tenták z panoptika zrůd a zeptal se, co to provádím. Řekl jsem, že právě provádím občanské zatčení a že Reptilio je stíhán v souvislosti se spácháním trestného činu vloupání. Tenták vyjádřil jistý skepticismus a už už hrozilo, že se do mě velmi důrazně obuje, když vtom se z maringotky vynořil Holmes s těžkým pytlek z rezného plátna. Vytáhl z něj několik šperků a hrst volných černých perel s duhovým leskem o velikosti dětských kuliček; právě takových, jaké nám popsál Barraclough.

„Je tohle,“ řekl tentákovi, „obvyklý majetek cirkusového artisty? To máte všichni ve zvyku skrývat ve svých maringotkách draho-kamy za stovky liber?“

Tenták byl nucen připustit, že nikoli.

„V tom případě budete možná tak laskav a zavoláte mi vašeho zaměstnavatele, pana McMahona, je-li k dispozici.“

Tenták se zadíval na Reptilia, který vyčníval z okna maringotky jako nějaký obrovský, znetvořený jazyk z našpulených úst, a zamumlal: „Ano, myslím, že právě to udělám.“

Majitel cirkusu se brzy dostavil. McMahon byl přívětivý, brunátný chlapík v tvídovém obleku, a jakmile mu Holmes ukázal šperky, neměl ohledně Reptiliovu viny prázdné pochybnosti.

„Zas děláš ty svoje staré nesmysly, co?“ řekl s opovržením v hlase Reptiliovu. „Minule jsem tě přece varoval, po té záležitosti s trezorem toho bankéře v Dorchesteru. To nemohl udělat nikdo jiný než ty, dovnitř se nedalo dostat jinak než komínem. Tehdy jsem držel jazyk za zuby, i když jsem neměl, a teď toho lituji. A co jsi provedl

ted' Oloupil klenotníka? Lidé jako ty nedělají cirkusákům dobrou pověst. Zostuzuješ nás.“

Reptilio se vztekal, ale jeho výhrůžky a chvástání se brzy změnilly v zášť. „Neplatíš nám ani zdaleka dost, McMahon,“ zavrčel. „Co je tohle vůbec za život? Nechat se předvádět před všema těma vypoulenejma očima, těma spadlejma čelistma, těma ukazujícíma prstama, den za dnem, noc za nocí. Zasloužím si víc než tohle. Zasloužím si lepší život.“

To bylo prakticky přiznání viny. Hra skončila. Reptilio, člověk-kobra byl dopaden i se svým lupem. Ted' už jen zbývalo, aby prozradil totožnost svého spolupachatele.